

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه شهید باهنر کرمان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
بخش علوم تربیتی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

موضوع

بررسی وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی از نظر دبیران
دبیرستانهای شهر اصفهان و مقایسه آن با وضعیت مطلوب

مؤلف:

۱۳۸۲ / ۵ / ۳۰

عباس عبدلی

استاد راهنما

دکتر یدالله جوادی

استاد مشاور

دکتر محمد قزل ایباغ

از اطلاعات مرکز علمی این
موسسه

اسفند ۸۱

۴۸۸۹۲

(ب)

بسمه تعالی
این پایان نامه

به عنوان یکی از شرایط احراز درجه کارشناسی ارشد

به

بخش علوم تربیتی

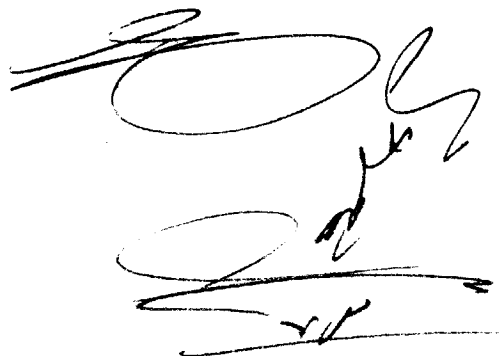
۱۳۸۲ / ۵ / ۲۰

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچ گونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود.

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
کرمان

امضاء

نام و نام خانوادگی

عباس عبدلی

دکتر یدالله جوادلی

دکتر قزل ایلی

دکتر مهدی لسانی

دکتر محمد حسین متقی

دانشجو:

استاد راهنما:

استاد مشاور:

داور:

داور ۲:

داور ۳:

حق چاپ محفوظ و مخصوص به مولف است

(ج)

تقدیم به :

پدر و مادر عزیز ، مهربان و گرامی ام
که معلمان صبر و صداقت و شکیبایی اند
و وجودشان سرچشمه مهر و محبت و ایثار است .

تقدیم به :

برادران و خواهران عزیزم
که مهرشان با قلبم پیوندی جاودانه دارد
و وجود آنها مایه مباهات و افتخار من است .

تقدیم به :

همه کسانی که دوستشان دارم .

تقدیر و تشکر :

خداوند جان آفرین جاوید را به وسعت بیکران عظمتش سپاس می‌گوییم که توانم داد تا برگ دیگری از دفتر زندگی را با بهروزی ورق زده و به لطف بی‌پایان یگانه‌اش در آستانه راه دیگری بایستم .

در توانایی انجام این تحقیق افتخار آن را داشتم تا از محضر علم و ادب بسیاری از مدرسین گرانقدر بهره‌ها گرفته و سودها جویم جای آن دارد تا خالصانه ترین مراتب قدردانی خود را نسبت به لطف این بزرگ اندیشان به پاس رهنمودهای ارزنده ایشان تقدیم دارم .

بهترین سپاس‌ها تقدیم استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر یدالله جوادی ، ایشان علاوه بر استاد راهنما معلم اخلاق و اسطوره شکیبایی بوده و همواره با ژرف نگری و علم و بینش دقیق خود راهنما ، همراه و یاور من بودند .

با تشکر فراوان از استاد فرزانه جناب آقای دکتر محمد قزل ایاق که با مشاوره‌های راهگشا و ارزشمند خود همیشه مشوق و با چهره گشاده پذیرای من بودند .

همچنین از کلیه استاتید بخش علوم تربیتی ، جناب آقای دکتر مهدی لسانی ، جناب آقای دکتر نعمت الله موسی پور جناب آقای دکتر سید حمید رضا علوی و جناب آقای دکتر همایون آذری به جهت راهنمایی‌های بسیار موثر و مساعدتهای فراوان در طول تحصیل بسیار سپاسگذارم .

در پایان از همکاری و مساعدت کلیه کارکنان بخش علوم تربیتی مخصوصا سرکار خانم کرمانی متصدی محترم بخش علوم تربیتی که زحمات زیادی را متقبل نمودند و از تمامی کسانی که در تدوین و تنظیم این پایان نامه با اینجانب همکاری نموده‌اند صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم .

عباس عبدلی اسفند ۱۳۸۱

چکیده:

از آنجا که فرآیند نظارت و راهنمایی آموزشی در بهبود فرآیند تدریس و یادگیری نقشی مهم و ارزنده ایفا می نماید و با توجه به اهمیت و ضرورت این فرآیند در نظام آموزشی موضوع این تحقیق به (بررسی وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی از نظر دبیران دبیرستانهای شهر اصفهان و مقایسه آن با وضعیت مطلوب) اختصاص یافته است تحقیق حاضر با هدف بررسی نظرات دبیران در مورد وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در دبیرستانهای دخترانه و پسرانه شهر اصفهان و مقایسه این روشهای با روشهای مطلوب و مشخص نمودن فاصله بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب انجام گرفته است. جهت تحقق اهداف فوق یک فرضیه اصلی و چهار فرضیه فرعی در نظر گرفته شده است.

جهت تحقیق حاضر با اهداف بررسی نظرات دبیران در مورد وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در دبیرستانهای دخترانه و پسرانه شهر اصفهان و مقایسه این روش با روشهای مطلوب و مشخص نمودن فاصله بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب انجام گرفته است. جهت تحقیق اهداف فوق یک فرضیه اصلی و چهار فرضیه فرعی در نظر گرفته شده است.

فرضیه اصلی: ۱- بین وضعیت موجود از نظر دبیران و وضعیت مطلوب روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در دبیرستانهای دخترانه و پسرانه شهر اصفهان تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیات فرعی: الف بین وضعیت موجود از نظر دبیران و وضعیت مطلوب روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی دبیرستانهای پسرانه شهر اصفهان تفاوت معنی داری وجود دارد. ب- بین وضعیت موجود از نظر دبیران و وضعیت مطلوب روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی در دبیرستانهای دخترانه شهر اصفهان تفاوت معنی داری وجود دارد. ج- بین وضعیت موجود از نظر دبیران و وضعیت مطلوب روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی در دبیرستانهای پسرانه شهر اصفهان تفاوت معنی داری وجود دارد. د- بین وضعیت موجود از نظر دبیران و وضعیت مطلوب روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی آموزش در دبیرستانهای دخترانه شهر اصفهان تفاوت معنی داری وجود دارد.

روش پژوهش در این تحقیق توصیفی - پیمایشی است و جامعه آماری کلیه دبیران دبیرستانهای شهر اصفهان می باشد که در سال تحصیلی ۸۱ - ۸۰ در شهر اصفهان به تدریس مشغول بوده اند. و از شیوه نمونه گیری طبقه ای و تصادفی ساده استفاده شده است و حجم نمونه ۳۷۱ نفر می باشد. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است که

حاوی ۳۰ سوال می‌باشد که ۱۱ سوال آن روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی ۱۹ سوال آن روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی را سنجش می‌کنند. روایی پرسشنامه ۹۰ درصد و پایانی آن ۸۸ درصد بدست آمده است. اطلاعات گردآوری شده با استفاده از روشهای آمار توصیفی و آمار استنباطی (شامل آزمونهای یک نمونه‌ای کولموگوروف - اسمیرنوف، دو نمونه‌ای کولموگوروف - اسمیرنوف - من ویتنی، مک نمار، علامت، آزمون t استودنت، جداول توافقی و آزمون خی دو و آزمون t استفاده شود است. پس از تجزیه و تحلیل آماری همه فرضیات تحقیق مورد تایید قرار گرفتند. و نتایج بدست آمده از تحقیق نشان دهنده تفاوت معنی دار بین وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی با وضعیت مطلوب است. و از نتایج دیگر اینکه روشهای مستقیم و غیر مستقیم نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای دخترانه دارای میانگین بالاتری نسبت به دبیرستانهای پسرانه است. و اینکه میانگین روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی در دبیرستانهای دخترانه و پسرانه بالاتر از میانگین روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی می‌باشد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول : طرح مساله

۲	۱ - ۱ مقدمه
۲	۲-۱ ضرورت و اهمیت
۴	۳-۱ بیان مساله
۵	۴-۱ بیان اهداف
۵	۱-۴-۱ اهداف اصلی
۶	۲-۴-۱ اهداف فرعی
۶	۵-۱ فرضیات تحقیق
۷	۶-۱ تعاریف عملیاتی واژه‌ها و اصلاحات

فصل دوم : پیشینه تحقیق

۱۰	۱-۲ مقدمه
۱۱	۲-۲ مبانی نظری تحقیق
۱۱	۱-۲-۲ تاریخچه نظارت و راهنمایی آموزشی در جهان
۱۴	۲-۲-۲ تاریخچه نظارت و راهنمایی آموزشی در ایران
۱۶	۳-۲-۲ نظارت و راهنمایی از نظر اسلام

(ح)

۱۹	۴-۲-۲ تعاریف و مفاهیم نظارت و راهنمایی آموزشی
۲۴	۵-۲-۲ اصول نظارت و راهنمایی آموزشی
۲۷	۶-۲-۲ روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی
۲۹	۷-۲-۲ انواع روشهای نظارت و راهنمایی
۳۰	۱-۷-۲-۲ نظارت و راهنمایی آموزشی بالینی
۳۱	۲-۷-۲-۲ نظارت بر خود یا خودارزیابی
۳۲	۳-۷-۲-۲ نظارت و راهنمایی همکار
۳۲	۴-۷-۲-۲ روش نظارت غیر رسمی
۳۲	۵-۷-۲-۲ روشهای کمک غیر مستقیم به معلمان
۳۳	۶-۷-۲-۲ نظارت سینرژیک
۳۴	۸-۲-۲ نظام رفتاری نظارت و راهنمایی در سازمانهای آموزشی
۳۵	۹-۲-۲ وظایف نظارت و راهنمایی آموزشی
۳۷	۱۰-۲-۲ الگوی مطلوب نظارت و راهنمایی آموزشی
۴۰	۱۱-۲-۲ نظارت و راهنمایی آموزشی و آینده آموزش و پرورش
۴۱	۳-۲ پیشینه تحقیق
۴۱	۱-۳-۲ تحقیقات انجام گرفته در خارج
۴۳	۲-۳-۲ تحقیقات انجام گرفته در داخل
۵۲	۴-۲ خلاصه‌ای از فصل دوم

فصل سوم: روش پژوهش

۵۵	۱-۳ مقدمه
۵۵	۲-۳ روش پژوهش
۵۵	۳-۳ جامعه آماری
۵۶	۴-۳ روش نمونه‌گیری

۵۷	۳-۵ ابزارگردآوری اطلاعات
۵۸	۳-۶ تعیین روایی پرسشنامه
۵۹	۳-۷ تعیین پایانی پرسشنامه
۵۹	۳-۸ روش تحلیل داده‌ها

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل

۶۲	۴-۱ مقدمه
۶۳	۴-۲ توصیف مشخصات نمونه
۶۳	۴-۲-۱ فراوانی جنسیت
۶۴	۴-۲-۲ فراوانی مدرک تحصیلی
۶۵	۴-۲-۳ فراوانی سابقه کار
۶۷	۴-۳ آزمون یک نمونه کولموکوروف - اسمیرنوف
۶۷	۴-۳-۱ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه و دخترانه
	۴-۳-۱-۱ وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه و دخترانه
۶۷	۴-۳-۱-۲ وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه و دخترانه
۶۷	۴-۳-۱-۳ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در حالت کل در مدارس پسرانه و دخترانه
۶۸	۴-۳-۲ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه
۶۹	۴-۳-۳-۱ وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه
۶۹	۴-۳-۳-۲ وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه
۷۰	۴-۳-۳-۳ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در حالت کل در مدارس پسرانه
۷۰	در مدارس پسرانه

- ۷۱ ۳-۳-۴ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی در مدارس دخترانه
- ۷۱ ۱-۳-۳-۴ وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی در مدارس دخترانه
- ۷۲ ۲-۳-۳-۴ وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی در مدارس دخترانه
- ۳-۳-۳-۴ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی
- ۷۲ در حالت کل در مدارس دخترانه
- ۷۳ ۴ - ۴ آزمون من ویتنی
- ۱-۴-۴ وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی
- ۷۳ در مدارس دخترانه و پسرانه
- ۲-۴-۴ وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی
- ۷۴ در مدارس دخترانه و پسرانه
- ۳-۴-۴ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در حالت کل
- ۷۴ در مدارس دخترانه و پسرانه
- ۷۶ ۵-۴ آزمون مک نمار
- ۱-۵-۴ وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای
- ۷۹ دخترانه و پسرانه
- ۲-۵-۴ وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی در
- ۷۹ دبیرستانهای دخترانه و پسرانه
- ۳-۵-۴ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی در حالت کلی در
- ۸۰ دبیرستانهای دخترانه و پسرانه
- ۸۰ ۶-۴ آزمون علامت
- ۱-۶-۴ آزمون علامت برای وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و
- ۸۲ راهنمایی در دبیرستانهای پسرانه و دخترانه
- ۲-۶-۴ آزمون علامت برای وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم
- ۸۲ نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای پسرانه و دخترانه

- ۳-۶-۴ آزمون علامت برای وضعیت موجود روشهای نظارت و
 ۸۳ راهنمایی در حالت کلی در دبیرستانهای پسرانه و دخترانه
- ۷-۴ آزمون t استودنت برای مقایسه وضعیت موجود هر یک از متغیرها با وضعیت
 ۸۳ مطلوب آن (به طور کلی و به تفکیک در دبیرستانهای پسرانه و دخترانه)
- ۱-۷-۴ آزمون t استودنت برای مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای
 (مستقیم، غیر مستقیم و روشهای نظارت و راهنمایی در حالت کلی) در دبیرستانهای پسرانه ۸۳
- ۱-۱-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و مطلوب روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی
 ۸۴ در دبیرستانهای پسرانه
- ۲-۱-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و مطلوب روشهای غیرمستقیم
 ۸۴ نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای پسرانه
- ۳-۱-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و مطلوب روشهای
 ۸۵ نظارت و راهنمایی در حالت کل در دبیرستانهای پسرانه
- ۲-۷-۴ آزمون t استودنت برای مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب
 ۸۶ روشهای (مستقیم، غیر مستقیم و روشهای نظارت و راهنمایی در حالت کل)
- ۱-۲-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای مستقیم
 ۸۶ نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای دخترانه
- ۲-۲-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای غیر
 ۸۷ مستقیم نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای دخترانه
- ۳-۲-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای
 ۸۷ نظارت و راهنمایی آموزشی در حالت کل در دبیرستانهای دخترانه
- ۳-۷-۴ آزمون t استودنت برای مقایسه وضعیت موجود و وضعیت
 ۸۹ مطلوب روشهای (مستقیم، غیر مستقیم و روشهای نظارت و راهنمایی در حالت کل)
- ۱-۳-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای
 ۸۹ مستقیم نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای پسرانه و دخترانه

- ۲-۳-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای
- ۹۰ غیر مستقیم نظارت و راهنمایی در دبیرستانهای پسرانه و دخترانه
- ۳-۳-۷-۴ مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب روشهای
- ۹۰ نظارت و راهنمایی آموزشی در حالت کل در دبیرستانهای دخترانه و پسرانه
- ۸-۴ آزمون من ویتنی برای توزیع نظرات آزمودنیها درباره وضعیت
- ۹۲ موجود روشهای نظارت و راهنمایی در دو گروه مستقیم و غیر مستقیم
- ۹-۴ آزمون دونمونه‌ای کولموگوروف - اسمیرنوف برای توزیع نظرات آزمودنیها
- ۹۳ درباره وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی در دو گروه مستقیم و غیر مستقیم
- ۱۰-۴ جداول توافقی و آزمون خی دو برای وضعیت موجود روشهای
- ۹۴ (مستقیم ، غیر مستقیم و روشهای نظارت و راهنمایی در حالت کل)
- ۱-۱۰-۴ وضعیت موجود روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی
- ۹۴ ۲-۱۰-۴ وضعیت موجود روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی آموزشی
- ۹۵ ۳-۱۰-۴ وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی در حالت کل
- ۹۷ ۱۱-۴ آزمون t برای برابری میانگین‌ها در وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی
- آموزشی (مستقیم و غیر مستقیم) و بر حسب نوع مدرسه (پسرانه و دخترانه)
- و آزمون لوین برای مقایسه واریانسها در وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی
- آموزشی (مستقیم و غیر مستقیم) و بر حسب نوع مدرسه (پسرانه و دخترانه)
- ۹۸ ۱-۱۱-۴ آزمون لوین برای مقایسه واریانسها در روشهای
- مستقیم و غیر مستقیم نظارت و راهنمایی
- ۹۸ ۲-۱۱-۴ آزمون t برای میانگینها در روشهای مستقیم و غیر مستقیم نظارت و راهنمایی
- ۹۹ ۳-۱۱-۴ آزمون لوین برای مقایسه واریانسها در وضعیت موجود روشهای
- نظارت و راهنمایی در مدارس دخترانه و پسرانه
- ۱۰۱ ۴-۱۱-۴ آزمون t برای برابری میانگینها در وضعیت موجود روشهای
- نظارت و راهنمایی در مدارس دخترانه و پسرانه
- ۱۰۱

	۱۲-۴ شرح نمودارهای جعبه‌ای برای وضعیت موجود روشهای مستقیم ، غیر مستقیم
۱۰۴	و روشهای نظارت و راهنمایی در حالت کل در مدارس پسرانه و دخترانه
۱۰۴	۱-۱۲-۴ شرح نمودار جعبه‌ای وضعیت موجود روشهای نظارت و راهنمایی
	۲-۱۲-۴ شرح نمودار جعبه‌ای مقایسه وضعیت موجود روشهای
۱۰۵	نظارت و راهنمایی در مدارس پسرانه و دخترانه
۱۰۶	۳-۱۲-۴ شرح نمودار جعبه‌ای روشهای مستقیم نظارت و راهنمایی
۱۰۷	۴-۱۲-۴ شرح نمودار جعبه‌ای روشهای غیر مستقیم نظارت و راهنمایی

فصل پنجم : نتیجه گیری ، بحث ، پیشنهاد

۱۰۹	۱-۵ مقدمه
۱۰۹	۲-۵ نتیجه گیری
۱۱۰	۱-۲-۵ فرضیه اصلی
۱۱۰	۲-۲-۵ فرضیات فرعی
۱۱۴	۳-۵ بحث و بررسی
۱۱۷	۴-۵ محدودیت‌ها
۱۱۷	۵-۵ پیشنهادات
۱۱۷	۱-۵-۵ پیشنهادات پژوهشی
۱۱۸	۲-۵-۵ پیشنهادات کاربردی

منابع

۱۲۰

الف : منابع فارسی

۱۲۵

ب: منابع انگلیسی

پیوست ها

۱۲۷

پرستشنامه